

Foreløbig

Oplæg til rammer og proces for et nyt

LIFE Biodiversity projekt

5. Maj 2020

Indhold

1. Projektbeskrivelsen
2. Procesplan.
3. Projektområder.
4. Økonomi
5. Projektorganisering

1. Projektbeskrivelse

Her præsenteres et projektoplæg med mission, vision og mål. Herefter præsenteres baggrunden for projektidéen, og det relateres til rammerne for et LIFE projekt.

Mission: Øge biodiversiteten på Fyn.

Vision: Forbedre biodiversiteten ved hjælp af løsninger som arbejder på tværs af gængse planlægningsmæssige og forvaltningsmæssige metoder med det formål at understøtte økosystemernes naturlige processer, som giver robuste, mere sammenhængende og selvforvaltende naturområder. Visionen er ligeledes at udvikle nye multifunktionelle metoder, der samtidig kan medvirke til at afhjælpe klimaudfordringer, understøtte en grøn omstilling m.m.

Mål: Gennemføre et LIFE projekt med Fyn som projektområde og et mål om at øge biodiversitet på Fyn. Projektet anvender innovative og multifunktionelle projektidéer, der har afsæt i en ny strategisk planlægning som følger naturens udbredelse og potentialer med fokus på at øge biodiversiteten på Fyn.

Projektet arbejder derudover med "governance" og partnerskaber for at opnå synergier [livskvalitet, klimatilpasning, cirkulær økonomi, grøn omstilling af landbruget mm.].

Endelig vil projekt sikre konkrete gennemført indsatser for arter og naturforbedringer på en række udvalgte naturområder og økosystemer med øget biodiversitet til følge.

Procesmæssige delmål:

- 1) Koncept note
- 2) EU Life ansøgning
- 3) Udføre projektet

Potentiale, baggrund for projektet:

Fyn bindes sammen af kystlinjen med mange bugter, vige, øer, strandenge og klinte, højderyggen fra Assens til Svendborg (Håre-Tellerup Bjerger over Jordløse Bakker, Svanninge bakker og -bjerger til Rødme Svinehaver) og de store vandløbssystemer som fx Odense Å-system, Vindinge Å-system og Brende Å-system.

Fyn har, kulturhistorisk set været og er stadig meget opdyrket. Det har medvirket til, at naturen generelt er begrænset til små og fragmenterede områder. Resultatet er, at Fyn som helhed ligger meget lavt placeret, når man ser på, hvordan det står til med biodiversiteten i Danmark.

Fyn har en størrelse og diversitet, som indbyder til at arbejde i helheder. Vi ønsker et projekt, der løfter biodiversitet på Fyn ved at understøtte de igangværende indsatser og nuværende naturværdier. Det skal ske igennem en målrettet indsats med fokus på at genskabe velfungerende økosystemer, sammenkæde værdifulde naturområder og prioritere indsatser for særlige arter. Et outcome af projektet vil desuden være nogle nye modeller og metoder til på en ny måde at løse en række af de udfordringer, vi står overfor i fremtiden. Det skal så efterfølgende ske i form af pilotprojekter, som kan implementere de høstede erfaringer fra dette projekt andre steder, hvormed projektet vil kunne opfylde EU's krav om overførsel og replikation.

Danmark har operationaliseret indfrielsen af EUkravene til Biodiversitetskonventionen i hhv. en Natura 2000 planlægning og en vandområdeplanlægning. I dag tager indsatserne i Natura2000 planerne og vandområdeplanlægningerne afsæt i afgrænsede områder og problemstillinger. Vi forsøger i dag at arbejde helhedsorienteret og med fokus på synergier inden for de udstukne rammer. Med dette LIFE projekt ønsker vi at gå skridtet videre og arbejde i et udvidet synergi-perspektiv. Vi ønsker at se ud over statens rammer og i stedet kigge ind i EU kravene og designe projektet herefter. Det nye i denne tilgang er, at der åbnes op for en multifunktionel helhedsorienteret forvaltnings-/planlægningspraksis, dvs. en orientering mod sammenfattende områdeplaner. Tilgangen afgrænses ikke af kommunegrænser, men har fokus på helhedsorienterede indsatser på tværs. Projektet vil således søge at integrere naturbaserede løsninger for flere af de udfordringer vi står overfor som samfund, samtidig med at projektets hovedformål er at forbedre biodiversiteten ved at genskabe velfungerende økosystemer og sammenkæde værdifulde naturområder på tværs af administrative skel.

LIFE programmet

LIFE programmet tager udgangspunkt i 4 indsatsområder:

1. Natur og Biodiversitet.
2. Cirkulær økonomi og Livskvalitet (quality of life).
3. Klimatilpasning (modvirkning af og tilpasning til klimaændringer).
4. Ren Energi og Klimahandling (overgang til ren energi – CO2 reduktion mm).

Dette projekt tager afsæt i Natur og Biodiversitet, men vil naturligt også dække forhold, der rækker ind i de 3 andre mål, der både er nationale og EU mål. Projektet kan afhængig af projektparternes/-partnernes ønsker og behov udbygges med de øvrige indsatsområder. Dette kan gøres på 2 niveauer:

- a. Passivt: I ansøgningen redegøres for de synergi effekter/afledte effekter projektet har på de øvrige indsatsler
- b. Aktivt: Ét eller flere indsatsområder prioriteres og beskrives særskilt i ansøgningen.

Ansøgningen står stærkest, når flere indsatsområder kombineres, og der arbejdes med multifunktioner og integration af indsatsler. Det er et simpelt pointsystem.

Vi har således et ønske om at designe en projektmodel for det åbne lands natur- og landskabsværdier, der tager afsæt i biodiversitet, og samtidig forholde os til om projektmodellen evt. også skal omfatte f.eks. friluftsliv, bosætning, klima, grundvandsinteresser, grøn omstilling af landbruget mm. Dvs. vi udvælger en række hoved-aktioner og ser på, hvordan de vil påvirke biodiversitet og hinanden indbyrdes, både positivt og negativt.

Eksempler på multifunktionelle projekter:

- Genskabelse af naturlige ådale, hvor man kobler klimaindsats, fjernelse af næringsstoffer, øget biodiversitet og rekreative oplevelser.
- Skovrejsning og etablering af natur, hvor man kobler grundvandssikring, klimaindsats, biodiversitet og rekreative oplevelser – benyttes som en korridor til sammenbinding af naturområder og spredningsveje.
- Genskabelse af naturlige kystdynamikker, hvor man kobler klimaindsats, biodiversitet og rekreative oplevelser.
- Opbygning og udvikling af en socio-økonomi / erhvervsområder, der kan understøtte og på sigt være bærende for vedvarende forbedringer af landskab, natur, klima og miljø (formuleringer fra jeres tidligere Sommerfuglekorridor projekt ....) = den grønne omstilling af landbruget, der sikre klimaneutral kødproduktion (dette skal også undersøges i projektet, da det er vitalt for den fremtidige drift af arealerne

2.Procesplan

Den kommende LIFE ordning, som gælder fra 2021-2024, er endnu ikke præsenteret. Der er således en del usikkerheder om set-up, tidsfrister og krav til økonomi. Med skelen til den nuværende ordning samt foreløbige udmeldinger fra natura-2000 kontoret i DK, operationaliseres arbejdet i:

- 1) Koncept note frem til juni 2021, hvor den skal afleveres

Med de nuværende krav til koncept note skal vi levere/have styr på hovedparten af selve ansøgningen. Dvs. vi skal præsentere gennemførbare projekter. Det forudsætter at vi har styr på vores baseline, får beskrevet projekterne og accept fra lodsejerne. Vi skal således:

- Konkretisere projektområderne. Forud for det skal der derfor udarbejdes en baseline, hvilket forudsætter der udføres naturregistreringer
- Udarbejde projektforslag som belyser at projektet kan gennemføres. Det præsenteres i tekniske forundersøgelser
- Lodsejere skal inddrages og resultatet præsenteres i ejendomsmæssige forundersøgelser

Frem til koncept note er der behov for følgende:

	Projekt ejer	Rådgiver	Kommune bidrag	Rådgiver ydelser	Chef gruppen
Kontakt til EU kontor	x	x			
Kontakte fonde mm	x	x	x		
Udarbejde koncept note	x	x	(x)		
Kontakt til partnere	x	x	(x)		
Projektforslag			x		
Kontakt til lodsejere			x		
Kvalificere projektforslagene	x			x	
Foretage registreringer			x	x	
Politiker inddragelse	x				x
Synergi	x				x

Projektejer laver i samråd med rådgiver en detail-tidsplan med milepæle frem til aflevering af koncept note.

- 2) Der gives besked om accept af koncept note december 2021 og dermed adgang til at skrive en ansøgning
- 3) EU Life Ansøgning skrives fra december 2021 frem til februar 2022
Vi
- 4) Projektgennemførelse periode på 7-8 år

3. Projektområder

Præsenteres med afsæt i et kort, med foto og tekst omkring biodiversitet, selvforvaltende natur, økologisk funktionalitet m.m.

På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at præsentere et kort over de enkelte indsatsområder, hvilket primært skyldes, at der mangler en samlet viden om biodiversiteten på Fyn – ligesom de enkelte partnere skal have mulighed for selv at definere på hvilket niveau, de vil gå ind i LIFE-projektet. Som udgangspunkt er

der derfor behov for at få et overblik over, hvilke indsatser der samlet set vil styrke biodiversiteten bedst muligt samt en fælles forståelse af hvilke arter, naturtyper og økosystemer som bidrager med størst værdi.

Rammerne for LIFE-projektet er derfor, at der arbejdes med de store fællesnævnerne for Fyn:

- De større vandløb og ådale,
- De sydfynske alper
- Kystnaturen

Ud fra den eksisterende biodiversitetskortlægning er det også her biodiversiteten i forvejen er størst. Der er derfor tale om en helt overordnet ramme for projektet.

Da der i kommunerne ikke er et ensartet eller særligt udtømmende kendskab til forekomsten af relevante Bilag II, Bilag IV og rødlistearter vil der være et behov for ekstern bistand til at indsamle viden og skabe overblik over arternes udbredelse med henblik på at indsnævre / præcisere projektmuligheder og rammer. Det vil være en kombination af feltarbejde samt indsamling af eksisterende viden.

4. Økonomi

Her præsenteres et oplæg til økonomi og fordeling pr kommune:

Fase		Forventet omkostninger m.m.	Økonomi per kommune ved lige fordeling mellem 10 kommuner (Andre modeller kan vælges)
Konceptnote	Partnerbidrag	300.000 kr. (se bilag for specificering)	30.000 kr. - fondsmidler
	Fondsmidler	15. junifonden har i flere tilfælde givet tilskud til selve ansøgningsprocessen. Typisk i størrelsesordenen 50-100 %	
Ansøgning	Partnerbidrag	250.000-300.000 kr.	25-30.000 kr. - fondsmidler
	Fondsmidler	?? Se ovenfor	
Projektet	EU	60% (75%)	
	Partnerbidrag	40% (25%)	
	Nationale puljer fx LDP	Supplerende midler til udvidelse af projektsummen (100% finansieret)	
	Fondsmidler	8-10 %	

Projektet: Samlet projektstørrelse 70 – 100 mill. kr. Finansiering fra eksterne puljer (Fonde m.m.) er variabel fra projekt til projekt. Som erfaringstal kan nævnet at LIFE70 havde et samlet partnerbidrag på lidt under 25%, og Better Bird LIFE har et partnerbidrag på ca. 30 %.

5. Projektorganisering:

Her præsenteret et oplæg til projektorganisering:

Projektejer: Faaborg-Midtfyn Kommune, Ole Tyrsted Jørgensen.

Styregruppe: Frem til koncept note: Chef-Erfa, Naturstyrelsen og evt. partner-repræsentation.

Politisk styregruppe: Skal drøftes

Projektparter:

- De fynske kommuner.
- Naturstyrelsen.

Projekt partnere (forslag):

- Landbrugsstyrelsen.
- Landbrugsorganisationer – Landbrug&Fødevarer, SEGES, VELAS.
- Naturschutz Schleswig-Holstein.
- Fonde: fx Bikuben Fonden, Danmarks Naturfond, 15. juni Fonden, Willum Fonden mm
- Vandcenter Syd

Arbejdsgruppe: Arbejdsgruppen består af repræsentanter fra de fynske kommuner og Naturstyrelsen. Arbejdsgruppen organiserer sig i samarbejdsgrupper med fokus på:

- Kontakt til partnere og fonde.
- Projekt kvalificering, herunder foretager registreringer.
- Kontakt til lodsejere.